

klicala v križarsko vojsko prebivavce vsih dežel, in Benetke, Genua, Burgund, kakor tudi armade iz Nemškega in Francoskega pridružile so se kristjanom zoper Turke. Ker pa niso zedinjeno ravnali in ker je bilo celó kovarstvo in izdajstvo v keršanskih armadah (posebno zadeva ta graja genuesko brodnarstvo, ki namesti keršanskim armadam na pomoč priti, prepeljavala je Turke iz Azije v Evropo) niso prvi dobički nič izdali in sila Turkov bila je po vničenju teh keršanskih armad — pri Varni v letu 1445 in pri Kasoni 1448 — vedno strašnejša. Ni več dolgo terpelo in padel je tudi Carigrad (Constantinopol) Turkom v roke. Vzel ga z naskokom je 29. maja leta 1453 Muhamed II. z 250.000 vojaki po napadu od morja in suhega; poslednji zdetni cesar, Konstantin IX. Paläolog, padel je v boju; — nekdanjega zapadno-rimskega cesarstva ni bilo več, in iz keršanske cerkve Zofije pahn timer je polomesec Kristov križ! (Dalje sledi.)

Ozir po svetu.

Potopisne čertice iz Petrograda.

(Dalje.)

Čuvajstvo po ulicah petrograških je izročeno tako imenovanim „bučnikom“, kateri v majhnih „butkah“ noč in dan prebivajo. Te lesene kočice stojé na vsakem voglu in na vsih razcestjih. Tu troje bučnikov stanuje v eni butki, v kateri imajo postelje, kuhinjo in vse svoje gospodarstvo. Eden, v sivem rudeče obšitem plajšu in na parto (helebardo) opert, stoji zmiraj na straži pred butko, — drugi vodi take, ki so se v čem pregrešili na ulicah, k policiji, ktera je v vsakem delu mesta, in donša policijske ukaze svojim tovaršem, — tretji pa opravlja hišne opravila v butki. Tisti, ki noč in dan na straži stoji, vjema pijance, ki rogovilijo po ulicah, pomirja kočjaže, ki so se sperli na poti, in zapera take, ki so kakega pešca z vozom oškodovali, in skerbi sploh za javni pokoj. Vsak ima majhno pišalico, da zapiska in s tem svoje tovarše opominja, če je treba kakega begúna vjeti. Ker pa še tudi nad bučniki čujejo policaji, ki po mestu okoli hodijo, je očitno iz tega, da je po ulicah petrograških vse v lepem redu. Ne rečemo preveč, če pravimo, da ima zmiraj blizo 2000 čuvajev po ulicah tega mesta opraviti.

V nobenem mestu pa menda ni po ulicah toliko vrán in golobov, kakor v Petrogradu; povsod, kamor pogledaš in stopiš, jih vidiš in nahajaš na trope; naj več se jih vseda na Aničkino palačo, kjer se jih zvečer po več sto snide krokaje večernico. Naj raji sedé na zelenih strehah. Golob je Rusom sveta žival, in zato, ker jim nihče nič žalega ne stori, se mešajo po ulicah med ljudi in poberajo živež tako brez vse boječnosti, da še izpod nog ne gredó, če človek do njih pride.

Ko smo ob kratkem popisali življenje po ulicah tega veličanskega mesta, pridemo sedaj na popis tukajšne zime, od ktere bojo brave naši radi kaj več ališali in res jim bomo v stanu povedati veliko novega in neznanega.

Mesca grudna 1836 je nekdo v Moskavi jabelčno lupino z oknja vergel; obvisela pa je po naključbi na kraji nekega spodnjega oknja in je berž terdo zmerznila. Skozi 10 tednov sem vidil na ravno tistem mestu to lupino viseti, ker ne enkrat v tem času se ni toliko otajalo, da bi bila ta lupina doli padla.

V Petrogradu pa ni mraz tako stanoviten, ker močirni kraj zavolj reke Neve ima vreme bolj spremenljivo. Toplejša sapa, ki piše od izhodnjega morja, se zoperstavlja tu ostri burji, ki brije iz Sibiriije. Deževni jug, ostra burja, gosta megla in jasno vreme se pozimi v Petrogradu skoz 6 mescov versté tako, da mesca ja-

nuarja nisi varen dežja in blata, spomladanskega mesca pa ne snega in leda — vse drugač kakor v Moskavi, kjer se december še nikdar ni do kapljice dežja vmečil, in si mesca januarja še noben človek ni čevljev oprasil.

Pri vsem tem pa pada gorkomér v Petrogradu večkrat nižje kakor v Moskavi, in srednji stan mraza je huji tu, kakor v srednjem Rusovskem. Podnebje petrogradsko se spreminja med hudo vročino in hudim mrazom. Poleti sega gorkota do 30 stopinj R., pozimi je 30 stopinj mraza. To je razloček od 60 stopinj, ktere ga mora biti človek z živino vred dobro vaje. V taci silnih spremeni bi ne bilo moč živeti, če bi človek življenja svojega ne varoval z neko stanovitnostjo. Pri nas, kjer spremeni vremena niso tako veliki, se je lože ravnati po vremenu, da zdaj slečemo zgornjo suknjo, zdaj oblečemo plajš ali kožuh, danes veržemo ene poléna več v peč, jutri ene mánj. Petrogradčani pa niso tako hitri. Zima se začne tam mesca oktobra in jenja konec majnika, ko je terpela 7 mescov. Zato oblečejo že od konca oktobra kožuhe, ki so napravljeni za vsaki mraz, in jih slečejo še le, ko je vse zimske burje popolnoma konec. Ravno taka je s kurjavo. Kadar so kuriti začeli, kurijo zmiraj eno mero, nikoli mánj, da se izbira nikdar ne shladí. Taka je tudi s snincem. Mesca oktobra denejo kola pod strehe in skozi 5 mescov ne vprežejo voza, naj gré sneg ali naj se taja; 5 mescov morajo sni sterpeti.

Le prederzni ptujci, ki neprevdarijo vremenskih nezdod, niso tako stanovitni v zimski opravi, morajo pa potem tudi prederznost svojo pokoriti z mnogoterimi boleznimi. (Dalje sledi.)

Slovanski popotnik.

* Premoženje moravskega društva sv. Cirila in Metoda naraslo je že na 22 000 fl.

* V Parizu izhaja nekoliko časa sém pod krilom kneza Czartoryskega poljski časopis pod imenom: „Nova Polska“.

* Na borsi v Liverpoolu kažejo prvo rusko kroglo, ki je pri Odessi v angleški barki „Terrible“ obtičala.

* Pesem „Slobodiada“ rajnkega vladika črnogorskega prišla je v Zemunu na svitlo in se je poprodala v malo dnéh skor vsa.

* Česki pisatelj J. Vaelik dal v natis je 15 kmetijskih listov. Pisani so v prosti lahoumevni besedi, da jih vsak kmetovavec lahko razume.

* Ravno prišla je v česki prestavi Byronovo „Nevesta iz Abydov“ na svitlo.

* Gospá Severina Prušakova, poljska pisateljka, pripravila je k tisku: „Obraz literatury polskiéj“ za ženske. Delo je obširno in da natančni pregled slovstva poljskega od starih časov do današnje dóbe.

Cajnica mnogoverstnih novíc.

— Naj dražji spisovateljsko delo, ki je od početka knjigotiskarstva do današnjega dné na svitlo prišlo, bode brez dvombe zemljo- in krajopisno delo svetu znanega popotnika Aleksandra Humbolda „o tropiških krajih Amerike“. Za tisk se je založilo 840.000 frankov (frank po 23½ kr.); in eden iztis v 17 zvezkih in folio in v 11 zvezkih v čveterki z vsimi obrabi velja 10.000 frankov.

— Po najnovejših statističkih popisih je v našem cesarstvu 864 mest, 2355 trgov in 64.883 vasi.

— 10. julija bil je slavni mašinar Borsig v Berolinu pokopan. On je prišel v svoji mladosti v Berolin kakor prost rokodelce in njegov bistri um ga je toliko najdb učil. Zapustil je fabriko, ki je na več milionov cenjena, v kateri dela 3000 delavcev. Od 15 let sém, kar so se železnice odperle, izgotovil je on 500 hlapo-